

II

(Nezakonodajni akti)

SKLEPI

SKLEP SVETA (EU) 2021/1868

z dne 15. oktobra 2021

o smernicah za politike zaposlovanja držav članic

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 148(2) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju mnenja Evropskega parlamenta ⁽¹⁾,ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ⁽²⁾,

po posvetovanju z Odborom regij,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje ⁽³⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Države članice in Unija si prizadevajo za razvoj usklajene strategije zaposlovanja ter zlasti za spodbujanje kvalificirane, usposobljene in prilagodljive delovne sile in trgov dela, ki so usmerjeni v prihodnost in se odzivajo na gospodarske spremembe, da bi dosegle cilje polne zaposlenosti in socialnega napredka, uravnoteženo rast, visoko raven varstva in izboljšanje kakovosti okolja, kot določa člen 3 Pogodbe o Evropski uniji (PEU). Države članice ob upoštevanju nacionalnih praks glede odgovornosti socialnih partnerjev obravnavajo spodbujanje zaposlovanja kot področje skupnega interesa in usklajujejo svoje delovanje v zvezi s tem v okviru Sveta.
- (2) Unija se bori proti socialni izključenosti in diskriminaciji ter spodbuja socialno pravičnost in varstvo, enakost žensk in moških, solidarnost med generacijami in varstvo pravic otrok, kot določa člen 3 PEU. Pri opredeljevanju in izvajanju svojih politik in dejavnosti Unija upošteva zahteve, ki so povezane s spodbujanjem visoke stopnje zaposlenosti, zagotavljanjem ustrezne socialne zaščite, bojem proti revščini in socialni izključenosti, visoko stopnjo izobraževanja in usposabljanja ter varovanjem človekovega zdravja, kot določa člen 9 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU).
- (3) Unija je v skladu s PDEU razvila in izvaja instrumente za usklajevanje ekonomskih politik in politik zaposlovanja. Kot del navedenih instrumentov smernice za politike zaposlovanja držav članic (v nadaljnjem besedilu: smernice), določene v Prilogi k Sklepu Sveta (EU) 2020/1512 ⁽⁴⁾, skupaj s širšimi smernicami ekonomskih politik držav članic in Unije, določenimi v Priporočilu Sveta (EU) 2015/1184 ⁽⁵⁾, sestavljajo integrirane smernice. Države članice in

⁽¹⁾ Mnenje z dne 16. septembra 2021 (še ni objavljeno v Uradnem listu).⁽²⁾ Mnenje z dne 23. septembra 2021 (še ni objavljeno v Uradnem listu).⁽³⁾ Mnenje z dne 24. junija 2021 (še ni objavljeno v Uradnem listu).⁽⁴⁾ Sklep Sveta (EU) 2020/1512 z dne 13. oktobra 2020 o smernicah za politike zaposlovanja držav članic (UL L 344, 19.10.2020, str. 22).⁽⁵⁾ Priporočilo Sveta (EU) 2015/1184 z dne 14. julija 2015 o širših smernicah ekonomskih politik držav članic in Evropske unije (UL L 192, 18.7.2015, str. 27).

Unijo usmerjajo pri izvajanju politik, pri tem pa odražajo soodvisnost držav članic. Nastali sklop usklajenih evropskih in nacionalnih politik in reform zagotavlja ustrezno skupno kombinacijo trajnostnih ekonomskih politik in politik zaposlovanja, ki naj bi imela pozitivne učinke prelivanja.

- (4) Smernice so skladne s Paktom za stabilnost in rast, obstoječo zakonodajo Unije in različnimi pobudami Unije, vključno s priporočili Sveta z dne 10. marca 2014 ⁽⁶⁾, 15. februarja 2016 ⁽⁷⁾, 19. decembra 2016 ⁽⁸⁾, 15. marca 2018 ⁽⁹⁾, 22. maja 2018 ⁽¹⁰⁾, 22. maja 2019 ⁽¹¹⁾, 8. novembra 2019 ⁽¹²⁾, 30. oktobra 2020 ⁽¹³⁾ in 24. novembra 2020 ⁽¹⁴⁾, Priporočilom Komisije (EU) 2021/402 ⁽¹⁵⁾ ter Priporočilom Sveta (EU) 2021/1004 ⁽¹⁶⁾.
- (5) Evropski semester združuje različne instrumente v krovni okvir za integrirano večstransko usklajevanje in nadzor ekonomskih politik in politik zaposlovanja. Ob prizadevanju za okoljsko trajnostnost, produktivnost, pravičnost in stabilnost evropski semester vključuje načela evropskega stebra socialnih pravic in njegovo orodje za spremljanje, in sicer pregled socialnih kazalnikov, ter določa tesno sodelovanje s socialnimi partnerji, civilno družbo in drugimi deležniki. Podpira uresničevanje ciljev trajnostnega razvoja. Ekonomske politike in politike zaposlovanja Unije in držav članic bi morale biti povezane s preходом Evrope na podnebno nevtrarno, okoljsko trajnostno in digitalno gospodarstvo, hkrati pa bi morale krepiti konkurenčnost, zagotavljati ustrezne delovne pogoje, spodbujati inovacije, socialno pravičnost in enake možnosti ter preprečevati neenakosti in regionalne razlike.
- (6) Podnebne spremembe in z okoljem povezani izzivi, globalizacija, digitalizacija, umetna inteligenca, delo na daljavo, platformno gospodarstvo in demografske spremembe preobrazajo evropska gospodarstva in družbe. Unija in njene države članice bi morale sodelovati, da bi učinkovito obravnavale te strukturne dejavnike in po potrebi prilagodile obstoječe sisteme ob priznavanju tesne soodvisnosti gospodarstev in trgov dela držav članic ter s tem povezanih politik. Za to so potrebni usklajeni, ambiciozni in učinkoviti ukrepi politike tako na ravni Unije kot na nacionalni ravni, in sicer v skladu s PDEU in določbami Unije o ekonomskem upravljanju ter ob upoštevanju evropskega stebra socialnih pravic. Tako ukrepanje bi moralo zajemati spodbujanje trajnostnih naložb, obnovljeno zavezanost reformam, ki se izvajajo v ustreznem zaporedju in pospešujejo gospodarsko rast, ustvarjanje kakovostnih delovnih mest, spodbujanje produktivnosti, ustreznih delovnih pogojev, socialne in teritorialne kohezije, navzgor usmerjene konvergence in odpornosti ter uresničevanje fiskalne odgovornosti. Združevati bi moralo ukrepe na strani ponudbe in povpraševanja, pri tem pa upoštevati njihove vplive na okolje in zaposlovanje ter socialne učinke.
- (7) Evropski parlament, Svet in Komisija so razglasili evropski steber socialnih pravic ⁽¹⁷⁾. Ta določa dvajset načel in pravic v podporo dobro delujočim in pravičnim trgov dela ter sistemom socialnega varstva, ki so razvrščeni v tri kategorije: enake možnosti in dostop do trga dela, pošteni delovni pogoji ter socialna zaščita in vključevanje. Ta načela in pravice usmerjajo strategijo Unije in zagotavljajo, da so prehod na podnebno nevtrarno in okoljsko trajnostnost, digitalizacija in demografske spremembe socialno pošteni in pravični. Evropski steber socialnih pravic s spremljajočim pregledom socialnih kazalnikov tvori referenčni okvir za spremljanje uspešnosti držav članic na področju zaposlovanja in socialnih zadev, za pospeševanje reform na nacionalni, regionalni in lokalni ravni ter za

⁽⁶⁾ Priporočilo Sveta z dne 10. marca 2014 o okviru za kakovost pripravništev (UL C 88, 27.3.2014, str. 1).

⁽⁷⁾ Priporočilo Sveta z dne 15. februarja 2016 o vključevanju dolgotrajno brezposelnih na trg dela (UL C 67, 20.2.2016, str. 1).

⁽⁸⁾ Priporočilo Sveta z dne 19. decembra 2016 z naslovom Poti izpopolnjevanja: nove priložnosti za odrasle (UL C 484, 24.12.2016, str. 1).

⁽⁹⁾ Priporočilo Sveta z dne 15. marca 2018 o evropskem okviru za kakovostna in učinkovita vaještva (UL C 153, 2.5.2018, str. 1).

⁽¹⁰⁾ Priporočilo Sveta z dne 22. maja 2018 o ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje (UL C 189, 4.6.2018, str. 1).

⁽¹¹⁾ Priporočilo Sveta z dne 22. maja 2019 o visokokakovostnih sistemih vzgoje in varstva predšolskih otrok (UL C 189, 5.6.2019, str. 4).

⁽¹²⁾ Priporočilo Sveta z dne 8. novembra 2019 o dostopu delavcev in samozaposlenih oseb do socialne zaščite (UL C 387, 15.11.2019, str. 1).

⁽¹³⁾ Priporočilo Sveta z dne 30. oktobra 2020 o Mostu do delovnih mest – okrepitev jamstva za mlade in nadomestitvi Priporočila Sveta z dne 22. aprila 2013 o vzpostavitvi jamstva za mladino (UL C 372, 4.11.2020, str. 1).

⁽¹⁴⁾ Priporočilo Sveta z dne 24. novembra 2020 o poklicnem izobraževanju in usposabljanju (PIU) za trajnostno konkurenčnost, socialno pravičnost in odpornost (UL C 417, 2.12.2020, str. 1).

⁽¹⁵⁾ Priporočilo Komisije (EU) 2021/402 z dne 4. marca 2021 o učinkoviti aktivni podpori zaposlovanju (EASE) po krizi zaradi COVID-19 (UL L 80, 8.3.2021, str. 1).

⁽¹⁶⁾ Priporočilo Sveta (EU) 2021/1004 z dne 14. junija 2021 o vzpostavitvi evropskega jamstva za otroke (UL L 223, 22.6.2021, str. 14).

⁽¹⁷⁾ Medinstitucionalna razglasitev evropskega stebra socialnih pravic (UL C 428, 13.12.2017, str. 10).

usklajevanje „socialne“ in „tržne“ razsežnosti v današnjem sodobnem gospodarstvu, vključno s spodbujanjem socialnega gospodarstva. Komisija je 4. marca 2021 predložila akcijski načrt za izvajanje evropskega stebra socialnih pravic (v nadaljnjem besedilu: akcijski načrt), ki vključuje ambiciozne, a dosegljive krovne cilje in dopolnilne podcilje za leto 2030 na področjih zaposlovanja, znanj in spretnosti, izobraževanja ter socialne zaščite.

- (8) Voditelji držav ali vlad so 8. maja 2021 na socialnem vrhu v Portu priznali, da je evropski steber socialnih pravic temeljni del okrevanja, pri čemer so navedli, da bo njegovo izvajanje okrepilo prizadevanja Unije za digitalni, zeleni in pravični prehod ter prispevalo k doseganju navzgor usmerjene socialne in ekonomske konvergenca ter reševanju demografskih izzivov. Poudarili so, da so socialna razsežnost, socialni dialog in dejavna udeležba socialnih partnerjev bistveni del visoko konkurenčnega socialnega tržnega gospodarstva. Menili so, da akcijski načrt določa koristne smernice za izvajanje evropskega stebra socialnih pravic, med drugim na področjih zaposlovanja, znanj in spretnosti, zdravja ter socialne zaščite. Pozdravili so nove krovne cilje Unije za leto 2030 v zvezi z zaposlovanjem (zaposlenega naj bi bilo 78 % prebivalstva, starega od 20 do 64 let), znanjem in spretnostmi (vsako leto naj bi se 60 % vseh odraslih udeležilo usposabljanj) in zmanjšanjem revščine (za vsaj 15 milijonov ljudi, vključno s petimi milijoni otrok) ter revidirani pregled socialnih kazalnikov, saj bodo pripomogli k spremljanju napredka pri izvajanju načel evropskega stebra socialnih pravic znotraj okvira za usklajevanje politik v kontekstu evropskega semestra. Poleg tega so navedli, da bosta v času, ko bo Evropa postopoma okrevala po pandemiji COVID-19, prednostni nalogi ustvarjanje delovnih mest in izboljšanje njihove kakovosti, ne pa zaščita obstoječih delovnih mest, hkrati pa so poudarili, da bo izvajanje načel evropskega stebra socialnih pravic bistveno za zagotovitev številnejših in boljših delovnih mest za vse v okviru vključujočega okrevanja. Poudarili so zavezanost enotnosti in solidarnosti, s čimer je mišljeno tudi zagotavljanje enakih možnosti za vse in skrb, da nihče ne ostane prezrt.

Potrdili so svojo odločenost, izraženo v Strateški agendi Evropskega sveta 2019–2024, glede nadaljnega poglobljanja uveljavljanja evropskega stebra socialnih pravic na ravni Unije in na nacionalni ravni ob ustreznem upoštevanju delitve pristojnosti ter načel subsidiarnosti in sorazmernosti. Poleg tega so poudarili, da je treba tudi na najvišji ravni pozorno spremljati napredek pri izvajanju evropskega stebra socialnih pravic in krovnih ciljev Unije za leto 2030.

- (9) Reforme trga dela, ki vključujejo tudi nacionalne mehanizme določanja plač, bi morale temeljiti na nacionalnih praksah socialnega dialoga, da bi se zagotovile poštene plače za dostojen življenjski standard in trajnostno rast. Morale bi tudi omogočiti potreben manevrski prostor za široko obravnavo socialno-ekonomskih vprašanj, vključno z napredkom pri trajnostnosti, konkurenčnosti, inovacijah, ustvarjanju kakovostnih delovnih mest, delovnih pogojih, revščini zaposlenih, izobraževanju ter znanju in spretnostih, javnem zdravju in vključevanju ter realnih dohodkih. Države članice in Unija bi morale zagotoviti, da se ublažijo socialne posledice ter posledice za zaposlovanje in gospodarstvo, ki jih je povzročila pandemija COVID-19, ter da je prehod socialno pošten in pravičen. Še naprej bi si bilo treba prizadevati za krepitev okrevanja ter vključujočo in odporno družbo, v kateri so ljudje zaščiteni in sposobni predvideti in obvladati spremembe ter lahko aktivno sodelujejo v družbi in gospodarstvu. Kot je poudarjeno v Priporočilu (EU) 2021/402, je za podporo prehajanju na trgu dela potreben skladen sklop aktivnih politik trga dela, ki ga sestavljajo spodbude za začasno zaposlovanje in prehajanje, politike znanj in spretnosti ter izboljšane službe za zaposlovanje.
- (10) Odpraviti bi bilo treba vse oblike diskriminacije, zagotoviti enakost spolov in podpreti zaposlovanje mladih. Zagotoviti bi bilo treba dostop in priložnosti za vse ter zmanjšati revščino in socialno izključenost, tudi med otroki, zlasti z zagotavljanjem učinkovitega delovanja trgov dela ter ustreznih in vključujočih sistemov socialne zaščite, pa tudi z odpravo ovir za udeležbo v izobraževanju, usposabljanju in na trgu dela, med drugim z naložbami v vzgojo in varstvo predšolskih otrok ter digitalne spretnosti. V luči pandemije COVID-19 in glede na staranje družbe je še zlasti pomemben pravočasen in enak dostop do cenovno dostopne dolgotrajne oskrbe in zdravstvenih storitev, vključno s preventivnimi ukrepi in spodbujanjem zdravja. Še bolj bi si morali prizadevati, da invalidne osebe prispevajo h gospodarski rasti in socialnemu razvoju. Na delovnih mestih v Uniji se pojavljajo novi ekonomski in poslovni modeli, spreminjajo pa se tudi delovna razmerja. Države članice bi morale zagotoviti, da se z delovnimi razmerji, ki izvirajo iz novih oblik dela, evropski socialni model ohrani in še okrepi.

- (11) Integrirane smernice bi morale služiti za podlago priporočilom za posamezne države, ki jih Svet lahko naslovi na države članice. Po tem, ko je z Uredbo (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁸⁾ začel delovati mehanizem za okrevanje in odpornost, je Komisija prilagodila cikel evropskega semestra 2021 in v zadevnem letu predlagala le priporočila v zvezi s proračunskim stanjem držav članic, kot je predvideno v Paktu za stabilnost in rast.
- (12) Države članice morajo v celoti izkoristiti REACT-EU, vzpostavljen z Uredbo (EU) 2020/2221 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁹⁾, ki do leta 2023 krepi sklade kohezijske politike, Evropski socialni sklad plus, vzpostavljen z Uredbo (EU) 2021/1057 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁰⁾, Mehanizem za okrevanje in odpornost ter druge sklade Unije, vključno s Skladom za pravični prehod, vzpostavljenim z Uredbo (EU) 2021/1056 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²¹⁾, in skladom InvestEU, vzpostavljenim z Uredbo (EU) 2021/523 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²²⁾, da bi spodbudile zaposlovanje, socialne naložbe, socialno vključevanje in dostopnost, ter možnosti za izpopolnjevanje in prekvalifikacijo delovne sile, vseživljenjsko učenje ter visokokakovostno izobraževanje in usposabljanje za vse, vključno z digitalno pismenostjo in spretnostmi.
- Države članice morajo prav tako kolikor mogoče uporabljati Evropski sklad za prilagoditev globalizaciji za presežne delavce, vzpostavljenim z Uredbo (EU) 2021/691 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²³⁾, in tako podpreti tiste, ki so jih večji dogodki prestrukturiranja, na primer pandemija COVID-19, socialno-ekonomske preobrazbe, ki so posledica globalizacije, ter tehnološke in okoljske spremembe, potisnili med presežne delavce. Čeprav so integrirane smernice naslovljene na države članice in Unijo, bi se morale izvajati v partnerstvu z vsemi nacionalnimi, regionalnimi in lokalnimi organi ter tesnem sodelovanju s parlamenti, socialnimi partnerji in predstavniki civilne družbe.
- (13) Odbor za zaposlovanje in Odbor za socialno zaščito morata v skladu s svojimi pooblastili na podlagi Pogodb spremljati izvajanje zadevnih politik glede na smernice za politike zaposlovanja. Navedena odbora in druga pripravljalna telesa Sveta, vključena v usklajevanje ekonomskih in socialnih politik, morajo tesno sodelovati. Ohraniti bi bilo treba dialog med Evropskim parlamentom, Svetom in Komisijo o politikah, zlasti v zvezi s smernicami za politike zaposlovanja držav članic.
- (14) Opravljeno je bilo posvetovanje z Odborom za socialno zaščito –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Smernice za politike zaposlovanja držav članic, kot so določene v Prilogi k Sklepu (EU) 2020/1512, v letu 2021 ostajajo nespremenjene, države članice pa jih upoštevajo pri svojih politikah zaposlovanja in reformnih programih.

⁽¹⁸⁾ Uredba (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. februarja 2021 o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost (UL L 57, 18.2.2021, str. 17).

⁽¹⁹⁾ Uredba (EU) 2020/2221 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. decembra 2020 o spremembi Uredbe (EU) št. 1303/2013, kar zadeva dodatne vire in ureditev izvrševanja, da se zagotovi pomoč za spodbujanje odprave posledic krize v okviru pandemije COVID-19 in njenih socialnih posledic ter za pripravo zelenega, digitalnega in odpornega okrevanja družbe in gospodarstva (REACT-EU) (UL L 437, 28.12.2020, str. 30).

⁽²⁰⁾ Uredba (EU) 2021/1057 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o vzpostavitvi Evropskega socialnega sklada plus (ESS+) in razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1296/2013 (UL L 231, 30.6.2021, str. 21).

⁽²¹⁾ Uredba (EU) 2021/1056 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o vzpostavitvi Sklada za pravični prehod (UL L 231, 30.6.2021, str. 1).

⁽²²⁾ Uredba (EU) 2021/523 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. marca 2021 o vzpostavitvi Programa InvestEU in spremembi Uredbe (EU) 2015/1017 (UL L 107, 26.3.2021, str. 30).

⁽²³⁾ Uredba (EU) 2021/691 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. aprila 2021 o Evropskem skladu za prilagoditev globalizaciji za presežne delavce (ESPG) in razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1309/2013 (UL L 153, 3.5.2021, str. 48).

Člen 2

Ta sklep je naslovljen na države članice.

V Luxembourg, 15. oktobra 2021

Za Svet
predsednik
J. CIGLER KRALJ
